

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

درآمدی بر گروه‌سنجی و پویایی گروهی

مری نرثوی
غلامعباس توسلی

کتاب مشتمل بر دو بخش اصلی و دو پیشگفتار نسبتاً مفصل است، در پیشگفتار اول که توسط ر. موثیلی (R. Mucheilli) نوشته شده تاریخچه پیدایش و رشد گروه‌سنجی در ارتباط با توسعه روانشناسی اجتماعی، مطرح و با دقت دنبال شده است. مقدمه دوم که توسط ژان مزنونو (J. maisonneuve) استاد روانشناسی اجتماعی دانشگاه پاریس به رشته تحریر درآمده است، خود به صورت یک طرح کلی و نظری جنبه عاطفی و ادراکی گروه‌سنجی را که بعد از مورنو توسعه یافته است، در یک ترکیب عمومی با توجه به حدود استفاده از کاربردهای آماری آن دربرمی‌گیرد. این دو مقدمه که بخش نسبتاً مهمی از کتاب را تشکیل می‌دهد توسط دو استاد نامبرده، همراه با ترجمه فرانسوی اثر مری نرثوی منتشر شده است.

متن اصلی، نخستین بار در سال ۱۹۵۲ به چاپ رسید و تاکنون به کرات تجدید چاپ شده و به چند زبان دیگر از جمله فرانسه و ایتالیایی ترجمه و برگردانده شده است. ترجمه حاضر که با متن فرانسه تطبیق می‌کند، در عین حال با چاپ تجدیدنظر شده آن که در سال ۱۹۶۷ توسط دانشگاه تورنتو منتشر شده مقابله و تطبیق داده شده است.

در بخش اول جنبه‌های علمی و کیفیت استفاده از گروه‌سنجی و کاربرد آن به زبان ساده‌ای نوشته شده است. مطالبی که در این بخش بیان اشاره شده عبارتند از: آزمون گروه‌سنجی چیست و چگونه تهیه می‌شود و طریقه پیاده کردن آن، نحوه تنظیم نتایج، کاربرد نتایج، روایی و اعتبار آزمون، نحوه نمایش نتایج، چگونگی تفسیر آنها و سرانجام استفاده عملی و ره‌آورد گروه‌سنجی بیان شده است.

در بخش دوم، که تحت عنوان پویایی گروهی آورده شده است، مفاهیمی از قبیل پویایی گروهی، بحث گروهی و مجاب ساختن و نیز کنش‌ها و واکنش‌های داخلی گروه، طرح شده است.

در مجموع بخش اول کتاب از حجم بیشتری برخوردار است و حدوداً مطالب کتاب را به خود اختصاص داده است. در انتهای کتاب که ضمایم آن قرار می‌گیرند، دو ضمیمه آورده شده و ضمن ارائه منابع فارسی به درج فهرست اعلام و لغات و اصطلاحات مبادرت گردیده است. این کتاب تاکنون چهار بار به چاپ رسیده است و امید می‌رود که چاپ پنجم آن نیز به سبب نیاز دانشجویان و استادان به زودی منتشر شود.

این انتشارات فقط به دانشگاه تهران و یا مجموعه دانشگاه‌های کشور تعلق ندارد بلکه عضوی حیاتی از پیکر فرهنگی این مملکت است که باید آن را حفظ کرد

انتشارات دانشگاه تهران بخشی از وظیفه خود را برطرف کردن نیاز به کتاب‌های تخصصی تر در دوره کارشناسی ارشد و دکتری می‌داند

تهیه، تدوین و ترجمه شده است. اما تهیه کتاب‌هایی در خور مقاطع کارشناسی ارشد و دکتری زمینه بسیار بکر و بدیمی برای ادامه فعالیت و کار انتشارات دانشگاه است. از آنجاکه تعداد دانشجویان در این مقاطع تحصیلی خیلی زیاد نیست، شاید بخش خصوصی کمتر راغب باشد که در این زمینه فعالیت کند. این رشته‌ها کتاب‌های تخصصی‌تری را می‌طلبد، که ظرفیت بازاری آن شاید در حدود ۵۰۰ نسخه باشد. انتشارات دانشگاه بخشی از وظیفه خود را برطرف کردن نیاز کتاب‌های تخصصی‌تر در این مقاطع تحصیلی می‌داند.

بحث دیگری که در شورای انتشارات دانشگاه مطرح است، «نقصان‌یابی» کتاب‌های دانشگاهی است. گرچه درخصوص رشته‌های مختلف تحصیلی کتاب‌های متعددی چاپ شده ولی این به آن معنی نیست که در همه زمینه‌های آن رشته، کتاب به اندازه کافی موجود است. در بسیاری موارد کتاب‌های منتشر شده بسیار ضعیف هستند و نیازهای دانشجویان را پاسخ نمی‌دهند. لذا این بحث به صورت یک طرح پژوهشی تحت عنوان «نقصان‌یابی کتاب‌های دانشگاهی» مطرح شد. قرار بر این است که کمیته‌های تخصصی رشته‌های مختلف تشکیل شود و با بررسی وضعیت هر رشته، کتاب‌هایی که در طول ۱۰-۱۵ ساله اخیر منتشر شده است مورد توجه قرار گیرد تا نیازها شناسایی شوند. در مرحله بعد سعی خواهد شد که با شور و مشورت با استادانی که در آن رشته‌ها صاحب نظر هستند، کتابهایی جهت ترجمه یا تالیف فراهم گردد. براساس همین برنامه، طرحی برای رشته‌های فنی و مهندسی تهیه شده و به معاونت آموزشی و پژوهشی دانشگاه ارائه گردیده است. اگر

بسط دهم. مثالی که شما در زمینه لغت‌نامه دهخدا بیان کردید، مبنای خوبی برای ادامه بحث خواهد بود. شما براساس وضعیت موجود، شناخت جدیدی به دست آوردید و با تعدیل‌هایی به این نتیجه رسیدید که سرمایه‌ای فرهنگی چون لغت‌نامه دهخدا برای افزایش کارکردهایی که دارد و برای ماندگاری بیشتر نیاز به یک مجموعه تغییرات دارد. حال اگر همین نگاه را در یک مقیاس وسیع‌تر به همه عملکرد انتشارات دانشگاه تهران معطوف کنیم، در واقع به دلیل سرمایه‌هایی که در اختیار دارد باید کار و هدفی را برای خود تعریف کند که ترسیم آن توسط بخش خصوصی امکان‌پذیر نیست. حفظ همه آن میراث‌های فرهنگی را هم نمی‌توان از دولت درخواست کرد. انتشارات دانشگاه تهران با نگاه جدید کارهایی می‌تواند انجام دهد که بخش خصوصی قادر به انجام آنها نخواهد بود. می‌خواهم بپرسم آن نگاه چه الزاماتی را برای شما ایجاد می‌کند و ویژگی‌ها و شرایط آن نگاه چیست؟ در واقع شما چه سیاستگذاری و برنامه‌ای را برای ادامه عملکرد انتشارات دانشگاه تهران در شرایط فعلی دارید؟

- اتفاقی که در سال‌های اخیر در دانشگاه افتاده است، گسترش دوره‌های تخصصی و دکتری است. یکی از ابزارهای مهم به ثمر نشاندن این دوره‌ها وجود کتاب‌هایی است که مناسبت تام با آن رشته‌ها داشته باشد. کتاب‌های لازم و خوبی در مقطع کارشناسی